

سبب التعمیر

موضوع:

آداب اخلاق آموختن (ضبط و نگارش مطالب-تواضع در برابر استاد)
و خودشناسی

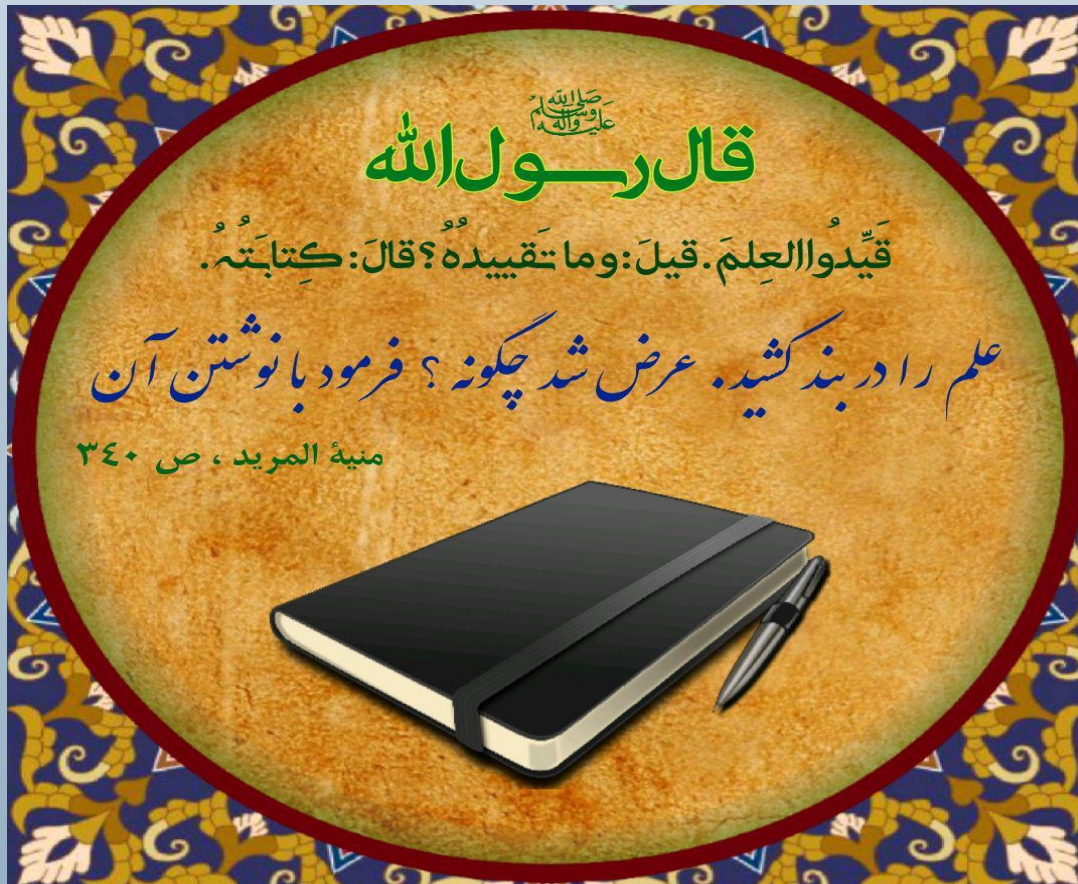
استاد: سرکار خانم مریم خوشنویسان
تهیه کننده: نسیم برزگر

پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه رازی

➤ ضبط و نگارش مطالب ← یادداشت مطالب جدید هر درس

"نگارش, گزیده نویسی و خلاصه برداری نیازمند فراگیری آموزش های خاص است"

در صدر اسلام پیامبر با بیان های مختلف مسلمانان را به نگارش تشویق فرمودند:

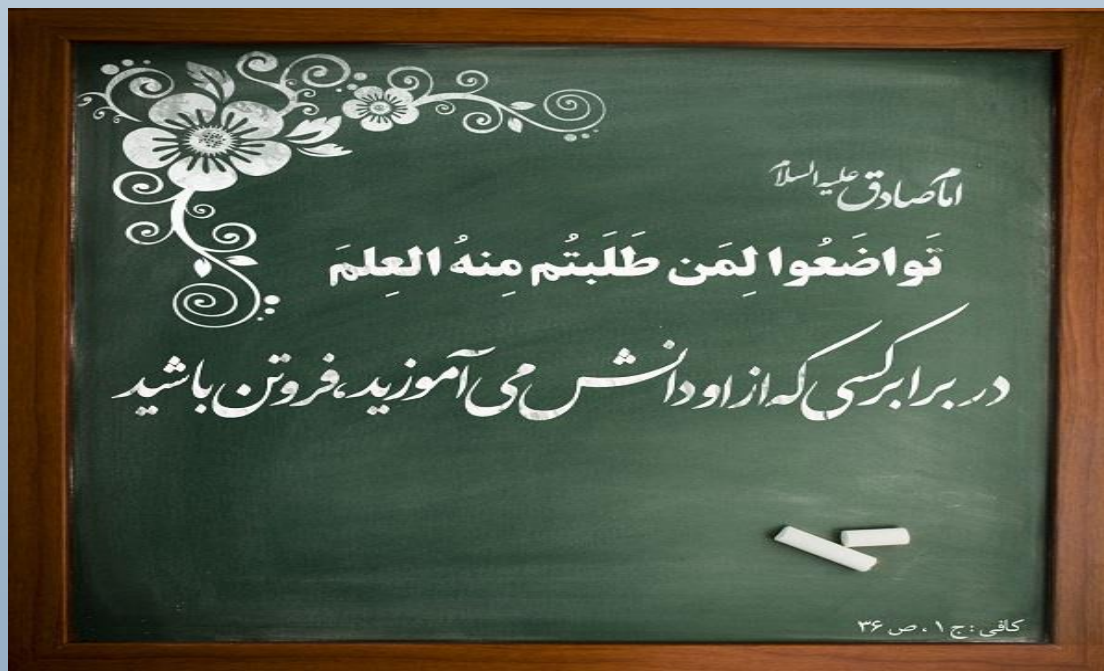
آن حضرت خطاب به یکی از یارانش که از فراموش کردن سخنان پیامبر نگران بود فرمودند:

"استعن بيمينك: از دستت کمک بگیر"

امام صادق می فرماید:

چرا که شما بدون دانش نمیتوانید آن را حفظ کنید "دانش را بنگارید کتاب های خود را نگهداری کنید چرا که در آینده به آن نیاز خواهید داشت"

تواضع در برابر استاد ✦
احترام به عالمان نشانه ی بهره مندی از عقل
و حرمت عالمان همانند و همسنگ حرمت شهیدان و صدیقان است

از شاگردان و متعلمان خواسته شده که :

عالمان را بزرگ داشته

بر صدر نشانند

برای استاد همچون بنده و خدمتکار باشند

زیرا به گفته ی پیامبر:

"من تعلمت منه حرفا صرت له عبدا"

امام زین العابدین در رساله حقوق درباره حقوق معلم و استاد می فرماید:

حق کسی که به تو علم می آموزد این است :

که او را بزرگ بداری

احترام مجلسش را نگهداری

به نیکویی به سخنانش گوش فرا دهی

به او رو آوری

در نزدش با صدای بلند سخن نگویی

نزد او از دیگران غیبت نکنی

در محضر او با دیگران سخن نگویی

سوال

چرا اسلام برای معلم و استاد ارزش زیادی قائل است؟

(1)

اهمیت و ارزشمندی خود علم
(علم به عنوان یک امر وجودی بهتر از جهل و نادانی است)

(2)

عقل و فطرت هر انسانی حکم میکند که دانایان را نباید همسنگ
نادانان دانست طبق تعبیر قرآن کریم:
"هل یستوی الذین یعلمون و الذین لایعلمون"

(3)

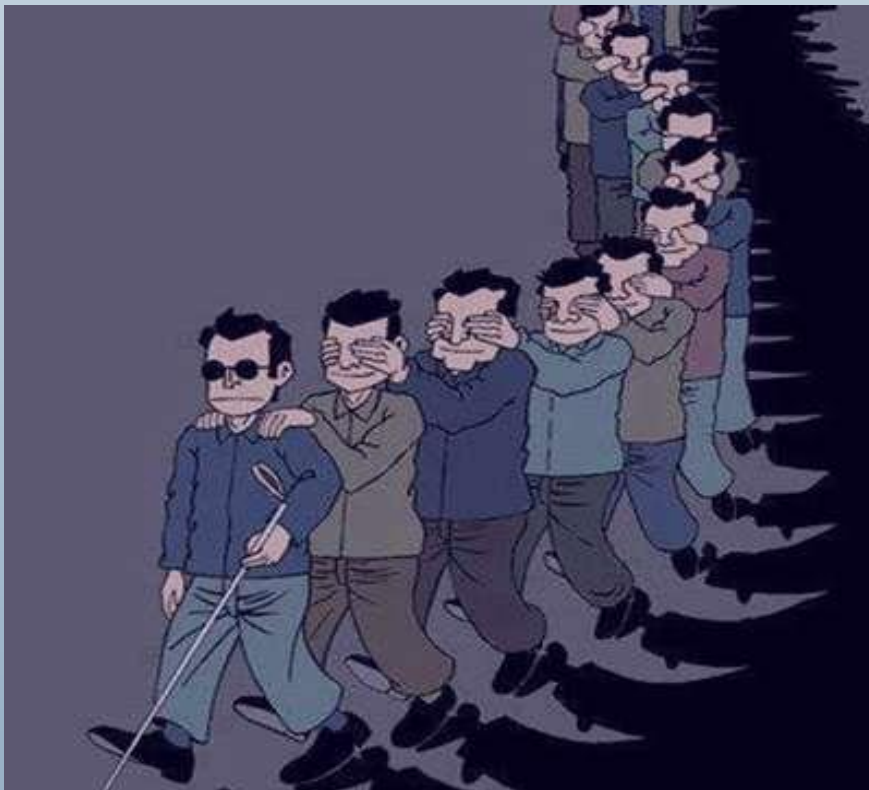
تواضع در برابر استاد موجب رشد و پیشرفت علم در نتیجه پیشرفت
جامعه اسلام خواهد شد

اگر این تواضع و احترام به انحراف کشیده شود

به جای پیشرفت علم موجب رکود آن شده

و اگر تواضع و احترام جا خود را به تبعیت و تقلید کورکورانه دهد

بزرگی یک اندیشمند در چشم شاگردانش به صورت خودآگاه یا ناخودآگاه موجب خودکم بینی شاگردان میشود و جرئت جسارت اندیشیدن را از آنان میگیرد

سوال

← آیا میتوان علوم را به دو دسته دینی و غیر دینی تقسیم کرد؟

این تقسیم بندی نادرست است و همه ی دانش هایی که در خدمت اسلام و مسلمانان باشند و به رشد و پیشرفت علمی و دینی جامعه اسلامی کمک کنند علوم دینی هستند و به فراگیری آن تاکید میشود و اگر با همین انگیزه تعلیم داده شوند عالمان آنها از همان احترام فقیهان برخوردارند

"مهم خلوص نیت و اهلی بودن انگیزه تحصیل است"

اگر به انگیزه غیر الهی توحید و اخلاق بیاموزد نه تنها مورد احترام نیست بلکه عذابی به مراتب بدتر از دیگران خواهد داشت

آموختن خود شناسی از واجبات دینی است که مقدم بر همه دانش ها و معرفت های دیگر است
برای انسان خسران بزرگی است که مسائل بیرونی را بداند اما از سیر انفسی و اندیشه در امورنفسانی و درونی خود غافل باشد

روایات در رابطه با ارزشمندی خودشناسی:

"خودشناسی سودمندترین دانش هاست"
"هیچ دانشی چون خودشناسی نیست"
"برترین دانش ها خودشناسی است"
"غایت دانش خودشناسی است"

غفلت از خودشناسی:

"برای نادانی انسان همین بس که نسبت به خود نادان باشد"
"بزرگترین نادانینادانی انسان نسبت به امور نفس خودش است"

تأمل در انگیزه‌ها، یکی از راه‌های خودشناسی

یکی از راه‌های خودشناسی این است که انسان دقت کند هر عملی را چرا و به چه انگیزه و نیتی انجام داده؟ چه غایتی در نظرش بوده و اساساً چه اهدافی برایش مهم است؟ چون قیمت هر آدمی متناسب با هدفش تعیین می‌شود و قیافه روح او شبیه هدفش خواهد شد. پس از نیت، مقدار قوت اراده و عملش سنجیده می‌شود.

علیرضا پناهیان

  Panahian_ir

